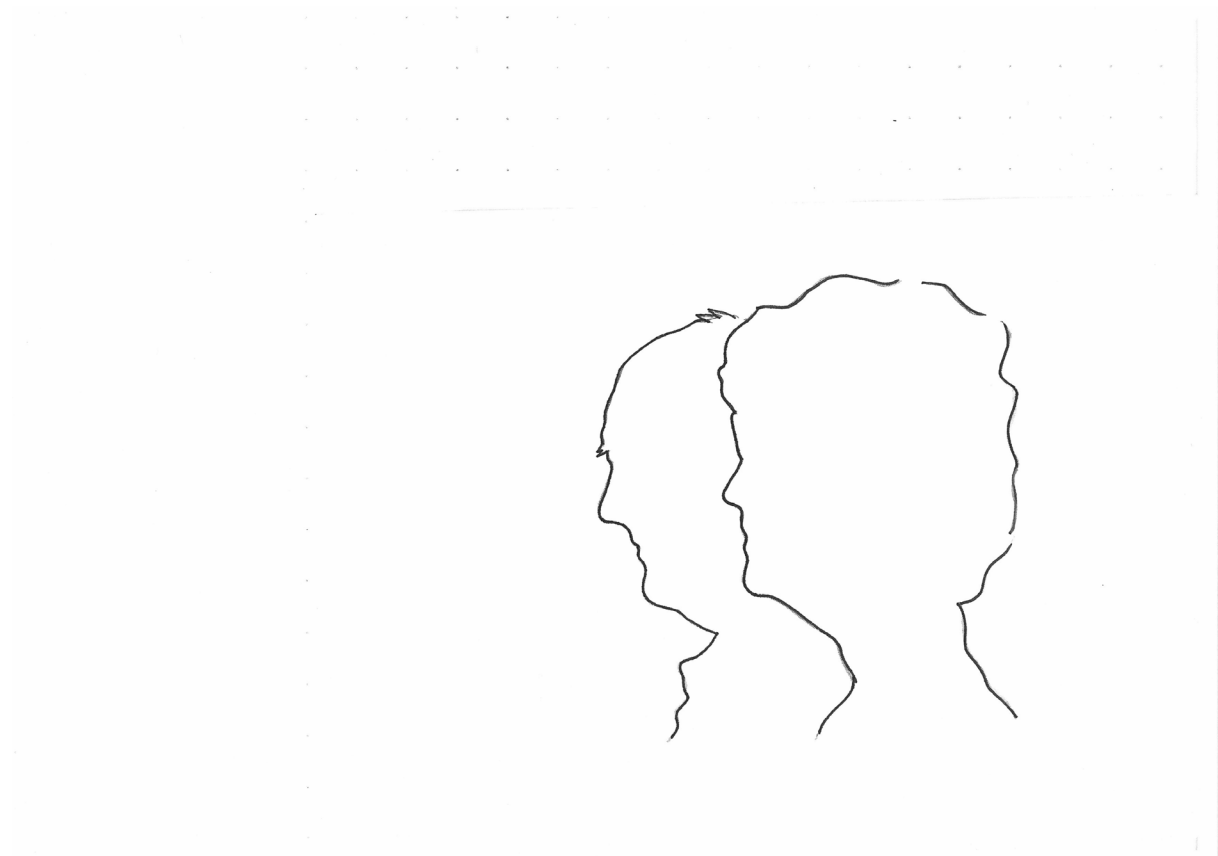

Nota
Ouderenbeleid
gemeente Losser
2009-2010

NOTA OUDERENBELEID 2009-2010

Hoofdstuk I

Inleiding

Voor u ligt de nieuwe nota Ouderenbeleid.

De huidige Ouderennota getiteld 'de ouderen van Nu zijn de jongeren van Toen' kwam oktober 2003 uit. De gemeenteraad van Losser heeft om een actualisatie gevraagd. Veranderingen in het landelijk en gemeentelijke beleid vragen een heroverweging van het ouderenbeleid nu en in de komende jaren.

De grootste verandering van de laatste jaren betrof de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het hoofddoel van die wet is om alle mensen, ongeacht leeftijd of beperking, mee te laten doen in de samenleving.

Het gemeentelijk Ouderenbeleid viel tot 2007 onder de Welzijnswet die opging in de Wmo. Hierdoor is Ouderenbeleid in wezen Wmo-beleid geworden. Om het ouderenwerk echter goed te verankeren in het Wmo-beleid is het gewenst een laatste aparte Ouderennota te ontwikkelen. De looptijd van de huidige Wmo-nota is 2007 t/m 2010. Als we de nieuwe Ouderennota eveneens t/m 2010 laten lopen kan het ouderenbeleid daarna onderdeel worden van de nieuwe Wmo-nota 2011 t/m 2014.

De nota Ouderenbeleid 2009-2010 is sober van opzet en makkelijk inpasbaar in de nieuwe Wmo-nota.

Het huidige budget voor Ouderenbeleid is leidend waarbij nieuwe initiatieven uit bestaande budgetten gefinancierd moeten worden. Omdat hierdoor weinig ruimte is voor nieuw beleid is deze nota voornamelijk een beschrijving van het lopende beleid.

Evaluatie Ouderennota 2003-2009

Met de Seniorenraad, de Wmo-adviesraad en het Welzijnswerk Ouderen van Cluster is de oude nota geëvalueerd. Diverse actiepunten uit de oude nota bleven gehandhaafd en zijn dan ook impliciet of expliciet verwerkt in deze nota. Ook enkele actiepunten uit de oude nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2004 die betrekking hebben op ouderen keren er in terug. De evaluatie zelf is opgenomen onder bijlage 1.

Nota Ouderenbeleid 2009-2010

Uitgangspunten

Om de inbedding van het Ouderenbeleid in het Wmo-beleid te vergroten zijn de uitgangspunten van de huidige Wmo-nota op actualiteit nagelopen.

Het blijkt dat deze nog steeds voldoen en dat ze ook bruikbaar zijn in de Ouderennota. De overgenomen (Wmo-) uitgangspunten zijn

- 1) erkennen mondigheid en appelleren aan eigen verantwoordelijkheid burger
- 2) maatschappelijke ondersteuning aan kwetsbare groepen is speerpunt van gemeentelijk beleid
- 3) stimuleren Civil Society (actief burgerschap) door extra aandacht voor mantelzorg en vrijwilligerswerk
- 4) sturen van bestaande subsidiestromen
- 5) keuzes in overeenstemming met financiële mogelijkheden van de gemeente Losser

- 6) regierol vervullen vanuit optiek van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor maatschappelijke realiteit
- 7) regionaal denken, overleggen en samenwerken; uitvoering op basis van goedkoopst adequaat
- 8) uitvoering: integraal, pragmatisch en niet-bureaucratisch

Uitgangspunt 3, vertaald in 'actieve participatie van ouderen in de samenleving' loopt als een rode draad door deze nota.

De koppeling Wmo-beleid – Ouderenbeleid is zichtbaar in de volgende drie toegevoegde uitgangspunten:

- 9) eigen verantwoordelijkheid van ouderen staat voorop en de mogelijkheid om zelf invloed te blijven uitoefenen op hun leven en levensomstandigheden
- 10) voor de oudere die de eigen verantwoordelijkheid door beperkingen en/of financieel onvermogen niet kan nemen voorziet de gemeente in passende ondersteuning.
- 11) er moeten alleen specifieke maatregelen voor ouderen worden genomen als dat nodig is

Individuele Wmo-ondersteuning als omschreven in uitgangspunt 10 is een recht dat de oudere met individuen uit alle andere leeftijdsgroepen deelt.

Het Ouderenbeleid richt zich op *groepen* ouderen (zie uitgangspunten 9 en 11).

Doelgroep

We onderscheiden mensen in de derde levensfase en in de vierde levensfase.

Mensen in de derde levensfase zijn meestal niet meer productief via betaalde arbeid, maar over het algemeen goed gezond. De groep kent vele 'actieven'.

Mensen in hun vierde levensfase kennen een afnemende gezondheid en met het klimmen der jaren complexere gezondheidsproblemen.

Hierbij gaat het om kwetsbare ouderen, b.v. alleenstaanden of mensen met een chronische ziekte en/of een laag inkomen.

Een precieze leeftijdsgrens tussen de twee groepen valt moeilijk te trekken.

Doelstellingen

Voortvloeiend uit de bovengenoemde uitgangspunten komen we tot de volgende doelstellingen voor het komende gemeentelijke ouderenbeleid:

- 1) bevorderen van zelfstandigheid, zelfredzaamheid en sociale integratie van ouderen
- 2) bevorderen van maatschappelijke participatie van actieve senioren en hun deelname aan vrijwillige dienstverlening
- 3) treffen van maatregelen die voorkomen dat kwetsbare senioren in een sociaal isolement geraken
- 4) bevorderen van veiligheid, toegankelijkheid en (financiële) bereikbaarheid van voorzieningen

Demografische ontwikkelingen

Cijfermatig:

Uit de bevolkingsprognose 2010 en 2030 (zie bijlage 2) blijkt dat de beroepsbevolking daalt van 60% naar 51%. Door de zogenaamde dubbele vergrijzing (= ontwikkeling waarbij aandeel ouderen in de totale bevolking toeneemt, terwijl ze óók een steeds hogere leeftijd bereiken), verdubbelt ook het aandeel ouderen van 8% tot 16%!

De groep 65-75 jarigen groeit tussen 2010 en 2030 van 10% naar 15%.

Punten van aandacht:

- Om de grote groep mensen in de vierde levensfase, de kwetsbare groep, een volwaardige plaats binnen de samenleving te blijven geven zal extra inspanning nodig zijn. Ook van jonge ouderen die zich inzetten voor kwetsbare ouderen (zie verder pagina 10).
- De totale bevolking neemt af van 22.618 in 2010 tot 21.615 in 2030. Dat heeft gevolgen voor bijvoorbeeld volkshuisvesting of het draagvlak voor voorzieningen.

Trend:

De nieuwe aanwas van senioren is mondiger en heeft financieel meer draagkracht. Dat heeft gevolgen voor het (commerciële) dienstenaanbod: er wordt steeds meer keuzemogelijkheid gevraagd.

Ouderenbeleid 2009-2010 in domeinen

Voor een leesbare nota en een goede inpassing ervan in de komende Wmo-nota is er gezocht naar een werkwijze waarin verbindingen tussen Wmo-beleid en Ouderenbeleid zichtbaar zijn.

De Wmo kent negen prestatievelden, binnen het Ouderenbeleid worden vaak levensgebieden als leidraad van beleid genomen. Hier wordt gekozen voor een combinatie waarbij vijf domeinen worden onderscheiden:

Domein 1:

Samen leven in buurt, wijk en dorp

Domein 2:

Mantelzorg en vrijwilligers gewaardeerd en ondersteund

Domein 3:

Ondersteuning bij zelfredzaamheid goed geregeld

Domein 4:

Preventie en Zorg

Domein 5:

Anders en samen te werk

Beknopte omschrijving van de domeinen: (vanaf pagina 6 volgt een toelichting per domein)

Domein 1: samen leven in buurt, wijk en dorp

Sociale samenhang en leefbaarheid verhogen de kwaliteit van samen leven in buurt, wijk en dorp.

Bepalend zijn de inrichting van de wijk, de kwaliteit van de woningen, (verkeers-)veiligheid, aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen, mogelijkheden voor ontmoeting en vitaliteit kleine kernen.

Een samenleving van een hoge sociale kwaliteit maakt inwoners langer zelfredzaam, nodigt uit tot actief burgerschap en voorkomt eenzaamheid. De opbouw van zo'n samenleving vereist integraal gemeentelijk beleid.

Hoe integraler beleid kan worden vormgegeven hoe beter leefbaarheid tot zijn recht komt. Beleidsmatig heeft het domein dwarsverbanden met de Losserse Woonvisie, het Kulturhusbeleid, het integrale Veiligheidsbeleid, het wijkgerichte werken, het gemeentelijk subsidiebeleid, de plattelandsontwikkeling en het sport~, recreatie~, cultuur~ en educatiebeleid.

Domein 1 is gerelateerd aan prestatieveld 1 en 5 uit de Wmo.

Domein 2: Mantelzorg en vrijwilligers gewaardeerd en ondersteund

De overeenkomst tussen mantelzorger of vrijwilliger zijn is dat je klaar staat voor je medemens. In die zin sluit het thema direct aan bij domein 1 waar het om sociale samenhang en sociale verantwoordelijkheid gaat.

Het actief burgerschap loopt niet alleen via het georganiseerde vrijwilligerswerk en de Vrijwilligerscentrale. Ook individuele burgers zijn best bereid iets te doen voor mensen in hun omgeving als hiervoor faciliteiten worden geboden. Om de (zorg-)behoefte van de toenemende groep mensen in de vierde (of derde) levensfase te kunnen opvangen zijn er meer mantelzorgers en vrijwilligers nodig. In het bijzonder is de steun van actieve ouderen in hun derde levensfase dringend gewenst.

Beleidsmatig heeft dit domein dwarsverbanden met het Wmo-beleid op gebied van mantelzorg en vrijwilligerswerk, maatschappelijke stages en het werkgelegenheidsbeleid.

Domein 2 is gerelateerd aan prestatieveld 4 van de Wmo.

Domein 3: Ondersteuning bij zelfredzaamheid goed geregeld

De Wmo is, anders dan de Welzijnswet, een participatiewet waarin eerst en voor alles wordt uitgegaan van de eigen kracht van de burger en van zijn of haar directe familie en/of (buurt-)netwerk. Pas wanneer de burger er op eigen kracht niet meer uitkomt, kan hij/zij een beroep doen op de gemeente. De consulenten in het Zorgloket bekijken samen met de cliënt welke beperkingen er zijn en hoe die kunnen worden gecompenseerd.

Eigen verantwoordelijkheid dragen binnen de Wmo heeft ook een financiële component: hoe draagkrachtiger, hoe langer iemand zichzelf kan (laten) verzorgen. Zo zijn er allerhande gemaksdiensten op de markt gekomen waardoor mensen langer hun eigen huishouding kunnen blijven voeren.

Verder zijn er vrijwilligersorganisaties en ontmoetingsplekken beschikbaar waar burgers op terug kunnen vallen om hun zelfredzaamheid overeind te houden.

Beleidsmatig heeft dit domein dwarsverbanden met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, de Zorgverzekeringswet, de individuele voorzieningen vanuit de Wmo, de Armoedenota, Vrijwilligersbeleid en Subsidiebeleid.

Domein 3 is gerelateerd aan prestatieveld 3 en 6 van de Wmo.

Domein 4: Preventie en Zorg

Dit domein gaat over kwetsbare senioren die b.v. met huiselijk geweld/ouderenmishandeling worden geconfronteerd, verslaafd zijn aan alcohol, zorg mijden of kampen met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid.

De preventieve activiteiten vallen onder dit domein, waardoor een direct verband met de nota Lokaal Gezondheidsbeleid bestaat. Dat betekent dat de daarin gekozen gezondheidsthema's roken, alcohol, overgewicht en depressie onder domein 4 vallen. Ook zijn er dwarsverbanden met de Openbare geestelijke gezondheidszorg, de nieuwe Wet Publieke Gezondheid (zie pagina 12), Welzijnsbeleid en het Consultatiebureau voor Ouderen. Domein 4 is gerelateerd aan prestatieveld 7, 8 en 9 van de Wmo.

Domein 5: Anders en samen te werk

De activiteiten binnen dit domein leveren meer gestroomlijnde processen en samenwerkingsvormen op!

Zoals in uitgangspunt 6 van de Wmo wordt aangegeven kan de gemeente het niet alleen! De Wmo is dermate breed dat goede samenwerking met alle maatschappelijke partijen van belang is. De gemeente moet tegelijkertijd een efficiënt en vruchtbaar integraal beleid voeren.

Het invoeren van budgetfinanciering richting subsidieontvangers helpt de gemeente haar beleidsdoelen beter bereiken. Bovendien hebben maatschappelijke partners hun eigen verantwoordelijkheid waar de gemeente hun aan zal houden (zie uitgangspunt 6 van de Wmo).

Door de stringente begrotingseisen in de komende jaren zal de term 'anders' in de titel ook moeten inhouden: samen creatieve en slimme oplossingen bedenken zodat we met het krappe budget toch nieuw/ander beleid kunnen inzetten.

Hoofdstuk II

Per domein beschrijven we welke zaken we op dit moment onder handen hebben. Hoe verlopen ze, welke knelpunten zijn er eventueel en welke conclusie trekken we. Daar waar kansen liggen zal in de conclusie nieuw beleid worden voorgesteld, in vette letter gepresenteerd.

Het nieuwe beleid is in schema gezet (zie bijlage 3).

Domein 1: samen leven in buurt, wijk en dorp

Uit de Wmo-nota

In de Wmo-nota (blz. 8 onder staand en nieuw beleid) staan drie zaken benoemd die nog steeds actueel zijn:

* *Kulturhus-ontwikkeling*: het streven is zowel binnen Overdinkel als de Lutte een dorpsvoorziening te ontwikkelen. Ouderen in de beide kernen zullen profiteren van de gebundelde activiteiten en voorzieningen die binnen het Kulturhus Overdinkel of de Multifunctionele accommodatie in de Lutte aangeboden worden. Op die manier wordt de vitaliteit en de leefbaarheid van de kleinen kernen verhoogd waardoor het tot op hoge leeftijd aantrekkelijk blijft er te blijven wonen.

De grootste rol bij de totstandkoming van een Kulturhus of Multifunctionele accommodatie is weggelegd bij de maatschappelijke organisaties die het gezamenlijk zullen moeten dragen.

De gemeente heeft met name een stimulerende en faciliterende rol.

De verwachting is dat dit jaar nog de bestemmingsplanprocedure voor het Kulturhus kan worden gestart.

De Multifunctionele accommodatie moet eind 2010 opgeleverd worden.

Conclusie: doorgaan op ingeslagen weg; de ontwikkelingen blijven ondersteunen, de afloop afwachten.

* *Sociale samenhang en ontmoeting* bevorderen door structurele subsidiëring van het verenigingsleven in brede zin en incidentele subsidiëring van activiteiten.

In de ombuigingsoperatie zijn de Ouderenbonden en het Gildeproject bewust gespaard gebleven. Hoewel gehalveerd is ook de regeling 'vernieuwende activiteiten' nog steeds van kracht. Deze laatste regeling maakt nieuwe initiatieven vanuit burgergroepen mogelijk. Gelet op de toenemende redzaamheid en draagkracht van mondige/hoger opgeleide ouderen is het zinvol de bestaande subsidieregelingen in de komende jaren te heroverwegen. Dat wordt hierna verder uitgewerkt.

Conclusie: doorgaan op ingeslagen weg; binnen de financiële kaders het reguliere verenigingsaanbod blijven steunen en nieuwe activiteiten stimuleren.

* *Subsidiebeleid als sturingsinstrument* werd als nieuw beleid in de Wmo-nota beschreven. Hier is intussen hard aan gewerkt. De bedoeling is dat met de grote gesubsidieerde instellingen (waaronder Stichting Cluster Welzijn Ouderen) budgetafspraken worden gemaakt, waarbij de gemeente het aanbod bepaalt. Ook voor de waarderingssubsidies van

de kleinere subsidieontvangers wordt een nieuw beleidskader ontwikkeld zodat gemeentelijke beleidsdoelen beter gehaald worden.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; de ontwikkelingen rond het nieuwe subsidiebeleid afwachten.

Veiligheid

Veiligheid is een aspect van leefbaarheid. Daarbij kun je denken aan verkeersveiligheid, sociale veiligheid, veiligheid in en om de woning en persoonlijke veiligheid. De gemeente Losser is één van de veiligste gemeenten van ons land zo bleek uit politieonderzoek enkele jaren geleden.

** Verkeersveiligheid:*

- Beleid rond kwetsbare weggebruikers wordt in onze gemeente binnen het algemene verkeersbeleid meegenomen. Afgeleid van landelijk en regionaal beleid worden maximale snelheden ingevoerd in onze gemeente: 30 km in bebouwde kom, 60 km op de buitenwegen en 80 km op Provinciale wegen.

- In het kader van 'Duurzaam Veilig' kunnen jaarlijks verkeerseducatieve projecten worden ingediend bij de regio Twente, die ze voor 75% financiert.

Zo is er de jaarlijkse seniorenrit, Broem-cursus genoemd, waarbij oudere automobilisten een vrijwillige rijtoets kunnen doen in hun eigen auto en is er de scootmobielcursus waar gebruikers behendigheid en verkeersdeelname kunnen oefenen.

Bij voldoende deelname blijft de gemeente Losser de Broemcursus mee-financieren.

Voor het organiseren van een scootmobielcursus worden gespecialiseerde vrijwilligers gezocht. Een scootmobielcertificaat als voorwaarde voor de toekenning van een scootmobiel wordt overwogen. Dit actiepunt zal in de nieuwe Wmo-nota meegenomen worden.

* Sociale veiligheid: nog steeds zijn de twee stadswachten actief in Losser en komen er meer huismeesters in wooncomplexen voor ouderen. Buurtgerichte projecten (zie pagina 10) dragen eveneens bij tot verhoging van de sociale veiligheid.

* Veiligheid in en om de woning: loophulpmiddelen zijn via thuiszorgorganisatie of Wmo-loket aan te vragen. Ook de scootmobiel is niet meer uit het verkeersbeeld weg te denken.

- Het Valpreventieproject dat door Cluster wordt uitgevoerd geeft groepsvoorlichting over het onderwerp en maakt een check op de woonveiligheid mogelijk. Zorggroep Sint Maarten is met een Valpoli gestart.

- Binnen onze gemeente zijn in elke kern Automatische Externe Defibrillatoren (AED) beschikbaar die idealiter binnen 6 minuten worden ingezet. Hierom heen wordt een lekenhulpverleningsproject opgezet, waarbij opgeleide vrijwilligers via een alarmeringssysteem snel ter plekke kunnen zijn. Bepaalde AED's worden in een buitenkast geplaatst.

** Het (verder) verhogen van een 'veilig gevoel' bij minder redzame mensen:*

- Het project Zorgcontinuïteit dat de regionale Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) uitwerkt, voorziet erin dat patiënten en of bewoners van instellingen bij een grootschalig incident worden opgevangen in een instelling in de buurt.

- Ook is de GHOR gestart met een bewustwordingstraject voor hulpdiensten die te maken hebben met het redden van minder zelfredzame mensen.

- Verder wordt er regionaal, in samenwerking met de eerste lijns gezondheidszorg-organisaties zoals huisartsen(posten) en thuiszorgorganisaties een systeem uitgewerkt waarbij de huisvestingssituatie en (medische) gegevens van zelfstandig wonende afhankelijke mensen bij een ramp snel in beeld kunnen worden gebracht.

- Voor mensen die afhankelijk zijn en zelfstandig wonen en die zich willen voorbereiden op een eventuele ramp is de landelijke folder 'Denk vooruit. Niet bang maar voorbereid' uitgebracht. Deze is onder de aandacht gebracht van de Losserse burgers.

Inbreuk op persoonlijke integriteit en aantasting van de persoonlijke veiligheid die meestal als ouderen mishandeling wordt gezien, komt bij domein 4 aan de orde.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; de regionale ontwikkelingen afwachten.

Woonomgeving

- Prettig wonen in een buurt of dorp wordt bepaald door verschillende zaken. De kwaliteit van de eigen woning, maar ook de woonomgeving en voorhanden zijnde voorzieningen horen daar bij. De gemeente Losser heeft in haar Woonvisie 2008-2015 een paragraaf aan Ouderen gewijd. Hierbij wordt de in de toekomst benodigde ouderenhuisvesting beschreven. Onder andere door de huidige financieel-economische crisis worden die aantallen niet gehaald. Er zal hoe dan ook een grote inhaalslag gemaakt moeten worden! Met name in de kern Losser is de behoefte groot. In augustus 2009 is een project gestart om de bouwopgave rond wonen met zorg in Losser vast te stellen en in samenwerking met zorgorganisaties en woningstichting uitvoerbaar te maken. Deze plannen moeten een kader scheppen voor de ontwikkeling van Woonservicegebieden, d.w.z. een woonomgeving die het mogelijk maakt dat iemand langdurig op zichzelf kan blijven wonen. Ook de ontwikkeling van een Zorgplein bij Zorggroep Sint Maarten past binnen dit streven.

- De prestatieafspraken die jaarlijks met de wooncorporatie Domijn worden gemaakt zijn gebaseerd op de Woonvisie. Domijn maakt er veel werk van om ook de sociale omstandigheden rond huurders goed te houden.

- In Overdinkel is een kleinschalig psycho-geriatrisch wooncentrum gepland en nieuwbouw aan de Troelstrastraat.

- Binnen de Wmo kunnen gehandicapten een woningaanpassing aanvragen. Om eigenaarsbewoners te bewegen hun woning preventief aan te passen worden zij ambtelijk ad hoc wel gewezen op de voordelen daarvan, maar de meesten volgen dit advies niet op vanwege de kosten.

- De gemeente wil graag meedenken over nieuwe woonvormen zoals particulier opdrachtgeverschap waarbij nieuwe bewoners grote inbreng hebben in de bouw, maar ook over groepswonen of kangoeroewoningen (= woonvorm waarbij zorgbehoevenden, met behoud van hun zelfstandigheid, deel kunnen uitmaken van het huishouden van een mantelzorger. De mantelzorger bewoont de hoofdwooning, de verzorgde de 'buidelwoning'). De gemeente kan verder adviseren over de bouwkundige mogelijkheden in het landelijke gebied en op-maat-oplossingen aandragen.

- Er is een 'beleidsregel mantelzorg in bijwoonsituatie' in ontwikkeling. Hierin is beschreven hoe in het buitengebied een leegstaand bijgebouw op het erf van de mantelzorger tijdelijk als ruimte kan dienen voor de opvang van de verzorgde.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; adequate ouderenhuisvesting blijven stimuleren, waarbij de gemeente afhankelijk is van conjunctuur en partners.

Domein 2: mantelzorgers en vrijwilligers gewaardeerd en ondersteund

Mantelzorgbeleid:

- Binnen de Wmo heeft de gemeente Losser twee belangrijke partners rond mantelzorgbeleid namelijk het Vrijwilligersverband Welzijn en het Platform Welzijn & Wonen. In het structurele overleg met hen worden knelpunten aan de orde gesteld. Zodoende weten de organisaties elkaar in concrete situaties steeds vaker te vinden.
- Het eigen mantelzorgonderzoek van 2007 heeft geleid tot de pilot 'persoonsgebonden budget welzijn'. Wegens gebrek aan budget kon dit project niet structureel worden ingevoerd, maar het was wel succesvol: 19 mantelzorgers die geen gebruik konden maken van de landelijke regeling 'mantelzorgcompliment' kregen via de gemeente toch € 250 ter vrije besteding. In 2009 is er (uit het werkbudget van de gemeenteraad) eveneens eenmalig budget beschikbaar gesteld, nu voor respijtmogelijkheden (opknappdagen) voor mantelzorgers. Op die manier probeert de gemeente Losser de mantelzorgers te waarderen.
- Binnen de regio Twente is een basispakket informele zorg uitgewerkt, waarin de gemeenten het af te nemen aanbod bepalen. Dit basispakket is afgeleid van acht basisfuncties die door de Staatssecretaris zijn benoemd. Het Steunpunt Informele Zorg Twente en Mediant zullen op basis van de regionaal bepaalde producten hun prijs afgeven.
- Mantelzorgers kunnen concrete ondersteuning (b.v. inzet van een vrijwilliger als de mantelzorger even tijd voor zichzelf wil/moet nemen; ontmoeting met andere mantelzorgers; het krijgen van info, advies over mantelzorgzaken) krijgen bij Steunpunt Informele Zorg of Stichting Mantelzorg Losser de Globe. De subsidie van deze laatste Stichting wordt echter de komende 3 jaar afgebouwd.
- Het door Carint in samenwerking met Mediant opgezette project 'preventieve ondersteuning mantelzorg' begint vruchten af te werpen. Steeds meer mantelzorgers die bij Carint en Mediant bekend zijn stellen een ondersteunend huisbezoek van een op mantelzorg gespecialiseerde medewerker op prijs.
- Regionaal krijgt de ondersteuning aan mantelzorgers van personen met geestelijke problematiek extra aandacht omdat het een relatief nieuw thema is.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; regionale ontwikkelingen blijven volgen.

Vrijwilligersbeleid:

- De ontwikkeling hiervan zal met de komst van de Vrijwilligerscentrale, ondergebracht bij Cluster, verder handen en voeten worden gegeven. Voorlopig staat er de ontwikkeling van de maatschappelijke stage nog op de voorgrond. De Staatssecretaris heeft, net als voor mantelzorgbeleid, basisfuncties benoemd voor de lokale ondersteuning vrijwilligerswerk. Deze basisfuncties worden te zijner tijd in samenwerking met de Vrijwilligerscentrale ter hand genomen.
- De gemeente hoopt op hoge bijdrage van nieuwe groepen ouderen (in de derde levensfase) aan het vrijwilligerswerk voor andere ouderen.

Landelijk doet de groep 55-plussers nu al bijna de helft van het vrijwilligerswerk, hoewel velen nog in het arbeidsproces zitten. Binnen de gemeente Losser willen we een nieuw project starten om deze actieve ouderen te interesseren voor vrijwilligerswerk.

De bereidheid iets voor anderen te doen lijkt groter naarmate de hulp dichterbij huis gegeven kan worden. Het ontwikkelen van geformaliseerde burenhulp is niet alleen een manier om vrijwilligers te binden, het vergroot eveneens het voorzieningennivo voor zorgvragende inwoners die daarmee zelfredzamer blijven. Een eventueel nadeel is dat vrijwilligersinzet uit eigen buurt kan leiden tot ongewenste sociale controle. Buurtprojecten dragen over het algemeen bij aan het vergroten van de sociale samenhang. Voldoende draagvlak voor een dergelijk buurtproject moet worden opgebouwd. Partners: Dorpsraden, Vrijwilligerscentrale en Platform Welzijn & Wonen.

- Een andere vindplaats van toekomstige vrijwilligers is de groep uitkeringsgerechtigden die een verplichte vrijwilligerstaak uitvoert. Bijstandsconsulenten kijken samen met de cliënt welke mogelijkheden er zijn om maatschappelijk te participeren.

- Een kweekbodem voor toekomstige vrijwilligers is de maatschappelijke stage. Immers: jong geleerd, oud gedaan. Het Twents Carmel College, locatie Losser, stuurde in 2008 zo'n 170 leerlingen op maatschappelijke stage. Vanaf 2011 moet elke middelbare scholier verplicht zo'n stage te lopen, waarbij de lengte van de stage wordt aangepast aan de duur van de opleiding (variërend van 48-72 uur).

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg;
nieuw beleid: buurtgericht project opzetten.

Domein 3: ondersteuning bij zelfredzaamheid goed geregeld

- Zelfredzaamheid blijft langer in stand als er (fysieke) ondersteuning wordt geboden in de vorm van mantelzorg, vrijwilligerswerk of professionele zorg. Ook kunnen concrete materiële voorzieningen binnen de Wmo worden aangevraagd. Dat alles is bij Domein 1 en 2 al uitgewerkt.

- Via thuiszorgorganisaties zijn gemaksdiensten beschikbaar en het gemeentelijke werkgelegenheidsproject biedt een tuin- en klussendienst voor mensen die zelf geen vakman kunnen betalen.

- Het Algemeen Maatschappelijk Werk waar de doelgroep ouderen relatief weinig gebruik van maakt, heeft met de Stichting Cluster Welzijn Ouderen, op verzoek van de gemeente, afspraken gemaakt over doorverwijzing.

- De laatste wijzigingen binnen de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, waarbij o.a. de functie ondersteunende begeleiding niet meer beschikbaar is voor lichte cliëntsituaties, maken de druk op de Wmo alleen maar groter. Binnen het Platform Welzijn & Wonen zijn afspraken gemaakt om eventueel tussen wal en schip rakende cliënten op te vangen en zoveel mogelijk naar de MEE-organisatie door te verwijzen. Regionaal is de afspraak gemaakt om cliënten zoveel mogelijk via voorliggende voorzieningen te ondersteunen.

- Op het gebied van eenzaamheidsbestrijding zijn binnen de gemeente Losser verschillende bezoeken actief. Ook Ouderenbonden hebben de taak mensen uit hun isolement te halen. Een derde instrument om eenzaamheid en ongewild sociaal isolement in beeld te brengen is het Consultatiebureau voor Ouderen. Dit wordt bij Domein 4 verder uitgewerkt.

- Zelfredzaamheid heeft ook een financiële component. Vooral ouderen met alleen AOW zijn kwetsbaar. In de Ouderenmonitor van de GGD van 2005 blijkt dat 28% van de groep 65-75 jaar in de gemeente Losser onder de armoedegrens valt, voor de categorie 75 jaar en ouder is dit zelfs 42%! Opvallend is dat slechts een kleiner deel hiervan (11%, respectievelijk 14%) zegt moeite te hebben om rond te komen van het inkomen.

Uit het grote mantelzorgonderzoek dat we in 2007 hebben gehouden werd duidelijk dat mantelzorgen een grote financiële impact heeft door hoge reiskosten en misgelopen inkomsten.

De onbekendheid van Losserse senioren met financiële voorzieningen is in vergelijking met de regiogemeenten groter en het beroep erop minder. Dat wettigt een extra inspanning. In de Armoedenota (2007) is eveneens de aanbeveling gedaan de voorlichting aan klanten te intensiveren. De aanbeveling leidde tot digitale voorlichting op de gemeentelijke website. Dit medium is echter voor veel (oudere) mensen die niet over een PC beschikken, niet geschikt.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg;
**nieuw beleid: opnieuw een voorlichtingscampagne over inkomens-
ondersteunende voorzieningen voeren.**

Alleen wanneer je *lichamelijk en geestelijk redelijk gezond* bent kun je zelfredzaam blijven. De nota Lokaal Gezondheidsbeleid beschrijft wat er regionaal en lokaal op gebied van gezondheidspreventie op stapel staat. Dat komt terug bij domein 4.

Domein 4: preventie en zorg

De nota Lokaal Gezondheidsbeleid bevat diverse actiepunten om de fysieke en mentale gezondheid in stand te houden of te verbeteren op de thema's overgewicht, alcohol, roken en depressie.

- Zo is er in onze gemeente een bewustzijns campagne gehouden rond depressie bij ouderen. Er werden voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor professionals en ouderen; mensen met lichte depressieve klachten konden deel nemen aan een cursus. In totaal werden bijna 100 mensen bereikt.

- Om overgewicht in de hand te houden en senioren tot bewegen aan te zetten is een fittest in de kern Losser gehouden. Iedere deelnemer kreeg een individueel beweegadvies. Het is de bedoeling in 2009 de fittest in Overdinkel te houden.

Het Meer-Bewegen-voor-Ouderen wordt weliswaar in drie jaar afgebouwd, het zogenaamde GALM-project (soort sport-mix voor senioren) gecontinueerd. Ook de zwembad-activiteiten voor senioren zijn overleefd.

Verder is binnen het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen een project gestart om het beweegaanbod voor chronisch zieken in beeld te brengen en mogelijk te vergroten.

- De regionale acties voor de andere twee gezondheidsthema's (alcohol en roken) worden september 2009 ingevuld.

- Het huisbezoek aan 75 plussers door Seniorenvoorlichters van Cluster, is een preventief instrument waarmee veel mensen worden bereikt. De getrainde vrijwilligers signaleren sociaal isolement, ondergebruik van (financiële) regelingen of voorzieningen. De gebruikte

vragenlijst is aangepast aan die van het Consultatiebureau zodat een doorgaande lijn van informatie wordt verkregen.

- Ouderengezondheidszorg is een uitvloeisel van de nieuwe Wet Publieke Gezondheid (gericht op het effectief ingrijpen bij mondiale dreigingen van infectieziekten als de Mexicaanse griep)). Op welke manier gemeenten uitvoering moeten geven aan ouderengezondheidszorg is nog niet bekend. Wel wordt het Consultatiebureau voor Ouderen als mogelijk instrument genoemd. De gemeente Losser heeft in december 2008 met een startsubsidie van de Provincie een Consultatiebureau voor Ouderen opgericht. Bij dit project werken verschillende organisaties samen. Ze bereiken ouderen tussen de 65 en 75 jaar. Ook mensen met een lage sociaal economische status. Na een jaar wordt in een vervolgsconsult nagegaan of de adviezen gericht op preventie zijn opgevolgd. Zo kunnen de effecten worden gemeten.

Het unieke van het Losserse Consultatiebureau voor Ouderen is dat het aspect 'welzijn' extra aandacht krijgt. Naar de toekomst toe zal het Consultatiebureau voor Ouderen nog meer gerelateerd worden aan het Valpreventieproject en het beweegaanbod voor mensen met een chronische aandoening.

Vanwege de grote belangstelling van ouderen voor het Consultatiebureau is er een vervolgsubsidie bij de Provincie aangevraagd.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; afloop van de subsidieaanvraag afwachten.

Kwetsbare ouderen: de prestatievelden 7 (maatschappelijke opvang/huiselijk geweld), 8 (openbare geestelijke gezondheidszorg) en 9 (verslavingszorg) zijn ook van toepassing op ouderen.

- Huiselijk geweld: In het GGD-onderzoek 2006 bleek 5% van de Losserse ouderen met huiselijk geweld te maken gehad te hebben, landelijk is dat 5,6% (Comijn 1996). De eerste resultaten uit het Consultatiebureau geven zelfs een percentage van 9% aan!

Bij de regionale aanpak van huiselijk geweld is extra aandacht voor senioren binnen het netwerk Ouderenmishandeling (consult bij verdenking) en is er het continu telefonisch te bereiken Steunpunt Huiselijk Geweld dat ook een goed bezochte website heeft. Binnen de regio Twente is de integrale aanpak huiselijk geweld redelijk verankerd.

Lokaal is aandacht voor ouderenmishandeling neergelegd bij het hulpverleningsnetwerk, waar Cluster Welzijn Ouderen in meedraait.

- Openbare geestelijke gezondheidszorg: de Wmo verplicht gemeenten een preventief aanbod te hebben op gebied van Openbare geestelijke gezondheidszorg. Het gaat om voorlichting en cursussen over geestelijke gezondheid voor cliënten, familieleden, opvoeders. In regionaal verband wordt een basispakket samengesteld. Met Mediant worden budgetafspraken gemaakt.

- Verslaving: verslavingszorg, ook voor oudere gebruikers, is regionaal georganiseerd en wordt door Tactus uitgevoerd.

- Zorgmijders: coördinatie rond zogenaamde Zorgmijders gebeurt in het lokale zorgnetwerk. Het netwerk voor Overdinkel bestrijkt alle doelgroepen. Voor de kerkdorpen Losser, de Lutte, Beuningen en Glane kennen we momenteel een netwerk 0-12 en een netwerk 12-23 jaar. Mede in het kader van de ontwikkelingen rondom het Centrum voor Jeugd en Gezin en kwaliteitsverbetering zorgstructuur Noord Oost Twente zal de inrichting van de Losserse netwerken opnieuw tegen het licht worden gehouden. Een netwerk 0-100 behoort tot de mogelijkheden.

Wanneer het om verwaarlozing en een vervuild huishouden gaat wordt de GGD ingeschakeld.

Conclusie: doorgaan op de ingeslagen weg; regionaal beleid rond kwetsbare ouderen blijven volgen.

Domein 5: anders en samen te werk

Binnen de gemeentelijke diensten wordt integraal werken steeds gangbaarder. De ambtenaren van verschillende overlappende beleidsterreinen stemmen meer en meer samen af. In een kleine gemeente als Losser is het werkveld weliswaar redelijk overzichtelijk, maar de beschikbare ambtelijke capaciteit is beperkt. Een methode om *systematisch* integraal te gaan werken is in de maak. De uitwerking hiervan bepaalt of we echt 'anders' te werk gaan, zoals de titel suggereert.

Ook voor de beleids*uitvoering* zijn beperkte uren. De uitvoering door de gemeentelijke organisatie zal dan ook beperkt blijven tot de taken die horen bij de rol van regisseur. Hierdoor is het bundelen van krachten des te belangrijker bijvoorbeeld met externe partijen als Cluster, Ouderenbonden, Wmo-adviesraad, Platform Vrijwilligersverband Welzijn en het Platform Welzijn & Wonen. De structurele contacten die de gemeente heeft met genoemde instellingen blijven dan ook van belang. Daarbij zal de gemeente hen blijven aanspreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Nu de subsidie aan de Seniorenraad in het kader van de ombuigingsoperatie in drie jaar (2010-2012) wordt afgebouwd tot 0, zal deze als zelfstandig adviesorgaan ophouden te bestaan. De verbinding met de groep ouderen zal zodoende voornamelijk via de Wmo-adviesraad en de Ouderenbonden gelegd moeten worden.

Conclusie: samen met de externe partijen doorgaan op de ingeslagen weg.

Uitwerking nieuw beleid en financiële paragraaf:

Uit voorgaande exercitie blijkt dat ouderen via regulier beleid redelijk worden bediend. Toch zijn er ter vergroting van kwaliteit of aanbod twee nieuwe beleidsvoornemens naar voren gekomen:

- 1) De kansen binnen het vrijwilligersbeleid verder benutten door buurtgerichte projecten op te zetten
- 2) Opnieuw een voorlichtingscampagne voeren over inkomensondersteunende voorzieningen

Voor uitvoering van deze nieuwe actiepunten is in totaal € 1.000 beschikbaar. Dit budget is afkomstig van een bestaand werkbudget voor Ouderenbeleid; het kan onmiddellijk worden ingezet voor structurele subsidie.

Voor regulier én nieuw beleid op gebied van Wmo- én Ouderenbeleid heeft afdeling Welzijn totaal 550 uren.

In bijlage 3 is het nieuwe beleid verder uitgewerkt.

In bijlage 4 is een overzicht gegeven van de budgetten beschikbaar voor Ouderenbeleid.

Bijlage 1

EVALUATIE NOTA OUDERENBELEID 2003

(N.B.: deze evaluatie is tot stand gekomen op 1 april 2009
en is beschreven vanuit de toen actuele situatie!)

Algemeen

In de oude nota was relatief veel beschrijvende tekst en de actiepunten waren niet SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) uitgewerkt. Ook de uitgangspunten/doelen waren weinig duidelijk. Integraliteit en verbinding met andere beleidsvelden was in 2003 nog niet echt ontwikkeld.

Onderstaand wordt per actiepunt ingegaan op de stand van zaken en wordt een conclusie getrokken. Daar waar staat dat een actiepunt ondertussen binnen het reguliere beleid valt van de Wmo, betekent dit niet altijd dat het onderdeel al volledig is uitgekristalliseerd. Het Wmo-beleid wordt in 2010 geëvalueerd.

Actiepunten Wonen

- 1) Het reserveren van voldoende ruimte voor toegankelijke seniorenwoningen en/of woonpluswoningen rondom concentraties van sociale- en maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Losser.

Stand van zaken:

Tot op heden is behoefte en aanbod van ouderenhuisvesting niet in balans. In de Woonvisie 2008-2015 zijn plannen verwoord.

Conclusie:

Ouderenhuisvesting blijft actueel: er wordt in de nieuwe nota een hoofdstuk aan gewijd.

- 2) Het stimuleren en ondersteunen van projecten en experimenten in het kader van wonen "plus" en/of zorggarantie. (bijvoorbeeld wooncomplexen en woonzorgzones)

Stand van zaken:

Wooncomplexen Leurinkshof Losser en Elfterborch in de Lutte zijn gerealiseerd. In Overdinkel is een kleinschalig project psycho-geriatriesch wooncentrum en nieuwbouw seniorenhuisvesting Troelstralaan in voorbereiding. Plannen rond inrichten Woonservicezone Overdinkel op dit moment geparkeerd. Kulturhus Overdinkel en de Lutte in ontwikkeling.

Conclusie:

Term Zorggarantie niet meer gebruiken, kan niet aan worden voldaan.

Ontwikkelen woon-plus-projecten blijft actueel, dus in nieuwe nota terug laten komen.

In de nieuwe nota ook mogelijkheden voor landelijk gebied meenemen (rood-voor-rood-regeling/VAB's, zorgboerderijen, mantelzorgwoningen).

- 3) Het in kaart brengen van de bestaande woning voorraad, die geschikt is voor senioren, met het doel op die manier concentraties inzichtelijk te maken.

Stand van zaken:

Is nooit ter hand genomen.

Conclusie:

Het inventariseren, ook van particuliere woningen, met het doel de mate van aangepastheid te bepalen van de woningvoorraad, is in preventieve zin aan te bevelen. Dit sluit aan bij actiepunt 14 in de Woonvisie.

Dit aspect dan ook terug laten komen in de nieuwe nota.

Actiepunten Welzijn

- 4) Het subsidiëren van activiteiten binnen de lokale ouderenbonden overeenkomstig de geldende gemeentelijke structuur

Stand van zaken:

Ondanks de bezuinigingen in 2005 is de subsidiëring van de activiteiten van de Ouderenbonden doorgegaan, zij het met enige korting.

De Ouderenbonden krijgen ruim € 6.200 voor het uitvoeren van hun activiteiten en er wordt ruim € 9.300 uitgegeven aan huur voor seniorenactiviteiten.

Naast bovengenoemde bijdragen aan Ouderenbonden worden er nog twee 'wilde' activiteiten voor senioren in de lucht gehouden nl de kaart/soosmiddag in de Lutte en een handwerkgroep in Overdinkel. Er gaat € 2.200 in om.

Behalve de Ouderenbonden worden de volgende activiteiten van sociale ontmoeting nog gesubsidieerd: de Uitwisseling met Emsbüren € 1.000, het Gildeproject € 2.180, het Meer Bewegen voor Ouderen € 12.500 en de GALM-groepen € 460.

Verder werden zgn. 'vernieuwende activiteiten' eenmalig gefinancierd, zoals het opzetten van een Culturele Soos.

Conclusie:

In de nieuwe nota bekijken of van subsidieontvangers ook tegenprestatie gevraagd kan worden (b.v. verplichting van extra inspanning richting niet-bereikte groepen of scouting/sportverenigingen opvoedachtige rol op zich laten nemen) . Deze discussie parallel laten lopen met proces rond nieuwe Subsidiebeleid.

De vanzelfsprekendheid van door overheid gefinancierde zaken doorbreken en vervangen door Wmo-principe (burger is op eerste plaats verantwoordelijk voor zichzelf) . Paragraaf 3.2 uit oude nota ('de oudere als producent') als spilparagraaf nemen in nieuwe nota.

- 5) Het financieel blijven ondersteunen van het Meer Bewegen voor Ouderen en onderzoeken in welke vorm de coördinatie ervan het meest adequaat is.

Stand van zaken:

actiepunt is al behandeld bij nota lokaal gezondheidsbeleid en werd als afgesloten beschouwd.

- 6) Het subsidiëren van de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe of vernieuwende (activerende) welzijnsactiviteiten voor ouderen door het maken van nieuwe budgetafspraken.

Stand van zaken:

Financiering van nieuw structureel beleid bij de gemeente Losser was en is (voorlopig) niet mogelijk. Door het inzetten van bestaande werkbudgetten konden er echter toch projecten worden opgezet. Zo is er onlangs één nieuw project gestart, namelijk het Consultatiebureau voor Ouderen, en heeft één project een structurele financiering gekregen, namelijk het Valpreventieproject van Cluster.

Conclusie:

Binnen de nieuwe nota het Consultatiebureau en het Valpreventieproject nog meer aan elkaar relateren. Sowieso het Consultatiebureau voor Ouderen als centraal instrument binnen de nieuwe nota inpassen.

Binnen de Wmo worden zo nodig nieuwe voorzieningen opgezet (b.v. rond ondersteunende begeleiding); dit is regulier Wmo-beleid. Het actiepunt kan dan ook als afgewerkt worden beschouwd.

- 7) Het inventariseren van de behoefte van ouderenbonden aan accommodaties teneinde de ontmoetingsfunctie te optimaliseren

Stand van zaken:

actiepunt is al behandeld bij nota lokaal gezondheidsbeleid en werd als afgesloten beschouwd.

Actiepunten Zorg

- 8) Het inventariseren en analyseren van knelpunten in de niet-professionele zorg (mantelzorg en vrijwilligerswerk) en het stimuleren van activiteiten die een bijdrage leveren aan de ondersteuning hiervan. (Bijvoorbeeld een knelpuntenonderzoek)

Stand van zaken:

Met de komst van de Wmo kreeg informele zorg voor het eerst (wettelijke) aandacht.

Rond mantelzorg is een eigen onderzoek gedaan en zijn acties ingezet. De mantelzorgondersteuning is geïntensiveerd. Er gaat € 54.695 structureel in om en voor 2009 nog eens € 44.000 incidenteel.

De vrijwilligersorganisaties in het welzijnsveld worden 2x per jaar bijeen gebracht, onder regie van de gemeente, in het Vrijwilligersverband Welzijn. Afstemming is hierbij het doel. Ook worden af en toe themabijeenkomsten voor alle welzijnsvrijwilligers georganiseerd.

Subsidie voor UVV en de Zonnebloem-afdelingen is totaal bijna € 500.

Onlangs is het Vrijwilligersteunpunt bij Cluster gestart. Van daaruit kan niet alleen de maatschappelijke stage worden gecoördineerd maar ook het brede vrijwilligerswerk. Er is 2009 ruim € 10.000 beschikbaar gekomen voor de coördinatie van Vrijwilligerswerk, oplopend tot € 20.500 in 2011.

Conclusie:

Informele zorg is inmiddels een reguliere taak geworden binnen de Wmo (prestatieveld 4). Het actiepunt wordt als afgesloten beschouwd.

- 9) Het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van nieuwe (alternatieve) vormen van zorg- en dienstverlening die kwetsbare ouderen in staat stellen langer zelfstandig te blijven wonen en/of noodzaak van een verhuizing naar een andere woonvorm zo lang mogelijk uitstellen (bijvoorbeeld zorgboerderij, open tafel, kookclubs, klussendienst)

Stand van zaken:

Incidenteel worden zgn. 'vernieuwende activiteiten' gesubsidieerd zoals een sociale dagopvang in de Lutte.

De pilot 'Huur 'n Noaber' is uitgevoerd, maar het project kon financieel niet worden overgenomen door de gemeente.

De tuin-en klussenservice uitgevoerd door medewerkers van het gemeentelijke Werkgelegenheidsinitiatief is in 2005 weer nieuw leven ingeblazen samen met verwijzende organisaties. Toch wordt er relatief weinig doorverwezen.

De gemeente is (adviserend) werkgroep lid bij de tot standkoming van een Zorgplein bij ZorgGroep Sint Maarten. Doel is een zorgketen te creëren rond de chronisch zieken, ouderen, moeder-kind-jeugd, en leefstijl. Dit concept krijgt ook een fysieke vertaling door het onder één dak brengen van diverse (commerciële) partijen.

Conclusie:

Het optimaliseren van het aanbod van voorliggende voorzieningen is inmiddels een reguliere taak geworden binnen de Wmo (prestatieveld 5). Het actiepunt kan dan ook als afgewerkt worden beschouwd.

- 10) Het uitwerken van een lokale maaltijdvoorziening

Stand van zaken:

Deze voorziening is in 2004 overgelaten aan marktpartijen. Wel worden ouderen financieel ondersteund als ze hun maaltijden niet kunnen bekostigen. Hieraan is 2008 ruim € 9.400 uitgegeven. Het betreft gemiddeld 8 cliënten.

Conclusie:

Actiepunt is inmiddels achterhaald en kan als afgewerkt worden beschouwd. De speciale financiering t.b.v. voormalige cliënten Tafeltje-dekje loopt gaandeweg over in de regeling Bijzondere bijstand.

Actiepunten Informatie en Communicatie

- 11) Het continueren van het WoonZorg-overleg met een frequentie van minimaal vier keer per jaar

Stand van zaken:

Het WoonZorg-overleg (= bestuurlijk overleg) is bij de komst van de Wmo ter ziele gegaan omdat organisaties door de marktwerking elkaars concurrenten werden.

Het Platform Zorg (deelnemers: Apotheek, Carint Thuiszorg, Carint Jeugdgezondheidszorg, Cluster, huisarts, Zorggroep Sint Maarten en gemeente; deels directie, deels managers) informeert elkaar 1-2x per jaar over lopende zaken tijdens een zgn. sociaal café.

Dit Platform heeft de gemeente gevraagd of er een bundeling kon komen met het Platform Welzijn & Wonen dat specifiek in het kader van de Wmo is geformeerd (deelnemers: Carint Algemeen Maatschappelijk Werk, Cluster, Steunpunt Informele Zorg, Mantelzorg Losser 'de Globe', Domijn, MEE-Twente en gemeente; deels bestuurders, deels directie, deels managers). Dit laatste Platform is op eigen initiatief van de participanten opgericht om de welzijnscomponent binnen de Wmo te versterken.

De bundeling is niet geslaagd omdat het Platform Welzijn & Wonen er nog niet klaar voor was.

Met het Platform Welzijn & Wonen zit de gemeente 4-6x per jaar aan tafel.

Conclusie:

Actiepunt is inmiddels regulier beleid geworden, zij het met andere participanten. Actiepunt kan als afgewerkt worden beschouwd.

- 12) Het bevorderen van de afstemming en het uitbouwen van één lokale frontoffice door het ontwikkelen van Servicecentrum voor Wonen, Welzijn en Zorg en het opstellen van een lokale informatiegids/kalender

Stand van zaken:

Door de komst van de Wmo konden marktpartijen niet meer onder één dak hun info-en adviesfunctie uitoefenen. Het servicecentrum is dan ook opgeheven. Helaas raakte de infovoorziening versnipperd want elke aanbieder creëerde weer zijn eigen adviespunt.

Binnen de Wmo kreeg de gemeente de info-advies- en ondersteuningstaak waarvoor het Zorgloket in het leven werd geroepen. Nu deze voorziening redelijk loopt komt er tijd vrij voor het verder ontwikkelen van de backoffice (de lijnen van de gemeente naar de organisaties in het veld waarnaar doorverwezen wordt en omgekeerd). Begin 2009 worden de partijen uitgenodigd.

Conclusie:

Zorgloket als vervolg op het Servicecentrum Wonen, Welzijn en Zorg is inmiddels regulier Wmo-beleid (prestatievelid 3). Actiepunt kan als afgewerkt worden beschouwd.

- 13) Het stimuleren van een samenwerking tussen de ouderenbonden ten aanzien van de organisatie van themabijeenkomsten

Stand van zaken:

actiepunt is al behandeld bij nota lokaal gezondheidsbeleid en werd als afgewerkt beschouwd.

- 14) Het ondersteunen van de seniorenvoorlichting met als doel de kennis over het gebruik van (financiële) regelingen en voorzieningen te vergroten en behoeften te traceren

Stand van zaken:

actiepunt is al behandeld bij nota lokaal gezondheidsbeleid en bleef gehandhaafd.

- 15) Het continueren van het regulier overleg met de Seniorenraad Losser en het overleg met de voorzitters van de ouderenbonden (het voorzittersoverleg), minimaal 4x per jaar

Stand van zaken:

Het Voorzittersoverleg is terug gebracht naar 2x per jaar.

Het doel van het overleg met de Ouderenbonden had een praktische insteek, die met de Seniorenraad een meer beleidsmatige. In de praktijk is er echter een grote overlap van gesprekspunten.

Overigens is er ondertussen een Wmo-adviesraad bijgekomen, waarin ook de Seniorenraad in is vertegenwoordigd.

Conclusie:

Het overleg met Seniorenraad en Voorzitters Ouderenbonden is inmiddels regulier beleid geworden, actiepunt kan dan ook als afgewerkt worden beschouwd.

- 16) Het onderzoeken wat de aanbevelingen en conclusies uit de eerste ronde huisbezoekprojecten 75+ hebben opgeleverd

Stand van zaken:

actiepunt is al behandeld bij nota lokaal gezondheidsbeleid en bleef gehandhaafd.

- 17) Het continueren van de subsidie aan de Stichting SeniorenRaad Losser voor de belangenbehartiging van de categorie binnen de gemeente en gemeentelijk beleid.

Stand van zaken:

Over de toekomst van de Seniorenraad wordt in de hernieuwde nota een voorstel gedaan.

Actiepunten Mobiliteit en Veiligheid

- 18) Het ondersteunen en meewerken aan het vervolg op de cursus 'de scootmobiel in het verkeer'

Stand van zaken:

Afgelopen 5 jaar zijn jaarlijks scootmobielcursussen gehouden voor zo'n 14 deelnemers per keer. Helaas is dat vorig jaar niet meer gebeurd en ook dit jaar is er ambtelijk waarschijnlijk geen ruimte meer voor.

De kosten werden gedeclareerd bij 3VO en ook Welzijn Ouderen investeert hierin veel uren.

Conclusie:

Het wordt belangrijk gevonden dat de scootmobielcursus gecontinueerd wordt eventueel met gespecialiseerde vrijwilligers. Actiepunt handhaven nu het project ten onder dreigt te gaan.

- 19) Het continueren van de Optriscursus autorijden (Broem)

Stand van zaken:

Al meer dan 15 jaar wordt er (bij voldoende deelname) jaarlijks een seniorenrit aangeboden. Veilig Verkeer Nederland voert uit, regio Twente draagt 75% van de kosten, Losser 25% (gemiddeld zo'n € 250 per jaar).

Conclusie:

Actiepunt is regulier beleid geworden dus kan als afgewerkt worden beschouwd.

- 20) Het ondersteunen van vervoersproject voor ouderen

Stand van zaken:

Met de invoering van de regiotaxi is vervoer-op-maat mogelijk geworden. Binnen de Wmo krijgen geïndiceerden een pasje waarmee tegen gereduceerd tarief kan worden gereisd.

Conclusie:

Regiotaxi is regulier beleid en valt binnen de Wmo (prestatieveld 6). Actiepunt kan als afgewerkt worden beschouwd.

- 21) Verbetering van de sociale veiligheid in met name wijken waar veel ouderen wonen door continueren inzet stadswachten

Stand van zaken:

Nog steeds zijn er twee stadswachten vanuit Enschede in het kader van de oude Melkertbaan gedetacheerd in Losser. Hierop heeft de gemeente Losser echter geen invloed.

Verder hebben veel wooncomplexen voor ouderen van Domijn een huismeester, die een oogje in het zeil houdt.

Conclusie:

Sociale veiligheid valt onder prestatieveld 1 van de Wmo (leefbaarheid), is dus regulier beleid. Het actiepunt kan als afgewerkt worden beschouwd.

- 22) Bij het realiseren van woonvoorzieningen voor ouderen rekening houden met de aanwezigheid van mobiliteitsvergroten de voorzieningen in de directe woonomgeving. Daarnaast het realiseren van een stalling voor scootmobiel s en rolstoelen.

Stand van zaken:

Met de komst van de regiota xi is van deur-tot-deur-vervoer binnen bereik gekomen, waardoor mobiliteitsverhogende voorzieningen in de directe woonomgeving minder dringend werden.

Bij toekenning van een scootmobiel wordt gelijk bekeken of er stallingsmogelijkheden zijn. Zo niet dan wordt deze woonvoorziening ook toegekend.

Conclusie:

Is al regulier Wmo-beleid (prestatieveld 6); het actiepunt kan dan ook als afgewerkt worden beschouwd.

Andere openstaande actiepunten betrekking hebbend op ouderen

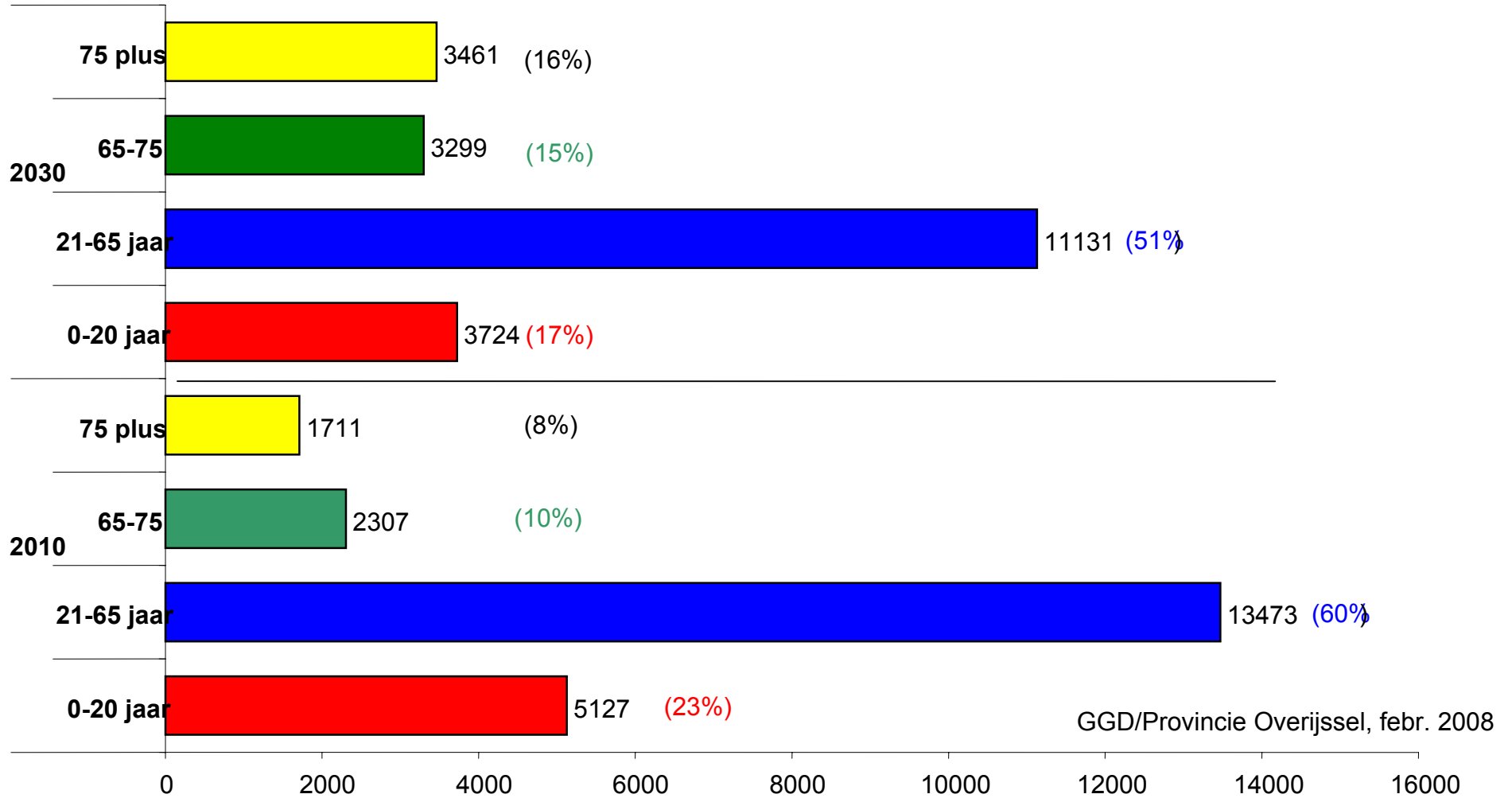
Om nog openstaande actiepunten uit andere nota's niet vergeten op te nemen in de nieuwe Ouderennota hieronder de gehandhaafde actiepunten uit de oude nota lokaal gezondheidsbeleid 2004

- aanbod Algemeen Maatschappelijk Werk bij ouderen onder de aandacht brengen*
- lokale partijen bijeen brengen om eenzaamheidsproblematiek in kaart te brengen*
- knelpunten vrijwilligerswerk t.b.v. ouderen in kaart brengen*

Bijlage 2 Ouderennota

1

Bevolkingsprognose Losser 2030

Bijlage 3

Schema nieuw beleid Ouderennota 2009 t/m 2010

Domein	Wat willen we bereiken	Waarom	Wat gaan we er voor doen	Wanneer	Wie en wat hebben we daarvoor nodig	Wat gaat het kosten
<u>Domein 2:</u> Mantelzorg en vrijwilligers gewaardeerd en ondersteund	<u>Doelstelling:</u> Inzet van actieve senioren in hun 3 ^e levensfase t.b.v. zorgbehoevende senioren in de 4 ^e levensfase <u>Meetbaar doel:</u> 20 nieuwe senioren die zich aanmelden voor een op te zetten buurtproject	Om de zelfredzaamheid van mensen in hun 4 ^e levensfase te vergroten, zodat ze hun verantwoordelijkheid binnen de Wmo waar kunnen maken	- opzetten buurtproject - werven jonge senioren als vrijwilliger	1 ^e halfjaar 2010	- Vrijwilligerscentrale - Dorpsraden	Inzet ambtelijke uren: 100 Middelen: € 1.000
<u>Domein 3:</u> ondersteuning van zelfredzaamheid goed geregeld	<u>Doelstelling:</u> Goed geïnformeerde burgers op gebied van inkomsondersteunende voorzieningen <u>Meetbaar doel:</u> - beknopte info via folder - uitgebreide info via gemeentelijke website - uitgebreide info maandelijks in Nieuwe Dinkellander	Om ondergebruik van voorzieningen te bestrijden, zodat senioren die onder de armoedegrens zitten over ruimer gezinsinkomen kunnen beschikken	Goed leesbare artikelen publiceren over financiële mogelijkheden	4 ^e kwartaal 2009/1 ^e kwartaal 2010	Gemeentelijke afdeling Werk-Inkomen-Zorg en afdeling Communicatie	Inzet ambtelijke uren: 15 WZ/30 WIZ/10 communicatie Materialen: uit reguliere middelen gemeente